

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 267/2018-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2015 a jeho rozsudkom z 29. júna 2016, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 29/2016 a jeho uznesením z 12. októbra 2016 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 48/2017 a jeho uznesením z 12. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA]

[REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 48/2017 a jeho uznesením z 12. októbra 2017.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 91/2015 z 29. júna 2016 uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 písm. e) Trestného zákona a prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Za to bol podľa § 188 ods. 2 s použitím § 37 písm. m) a h), § 41 ods. 1 a 2 a § 38 ods. 2 a 4 Trestného zákona odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov a 4 mesiacov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

3. Uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 29/2016 z 12. októbra 2016 bolo odvolanie sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu z 29. júna 2016 zamietnuté.

4. Proti rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g), h), i) a k) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), ktoré však najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tdo 48/2017 z 12. októbra 2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

5. Postupu najvyššieho súdu sťažovateľ vytýka, že dovolací súd „*pôvodne určil termín verejného zasadnutia na 21. 12. 2017 (ktorý bol následne zmenený na 12. 10.*

2017...)“, preto bolo „zrejme, že boli dané dôvody dovolania, resp. boli predbežne Najvyšším súdom SR zistené, a teda ak... napriek vytýčeniu termínu verejného zasadnutia, napokon dovolanie odmietol... išlo o nezákonné rozhodnutie (odporujúce § 383 Trestného poriadku), a taktiež... aj protiústavné rozhodnutie, resp. protiústavný postup“.

6. Podľa názoru sťažovateľa je napadnuté uznesenie dovolacieho súdu „neodôvodnené, resp. arbitrárne, keďže... sťažovateľovi NSSR vytýka, že mal možnosť podať voči uzneseniu o prerušení trestného stíhania vydanému vyšetrovateľom OR PZ... sťažnosť, pritom z výkladu, resp. komentára § 186 Trestného poriadku vyplýva, že oprávnená osoba nemá oprávnenie podať sťažnosť vo svoj neprospech“. Ku skutočnosti prerušenia jeho trestného stíhania sťažovateľ dodáva, že „Najvyšší súd SR... sám potvrdzuje, že úkony po prerušení trestného stíhania podľa § 229 Trestného poriadku sa ani vykonávať nemohli... Všetky procesné úkony po prerušení trestného stíhania, teda aj dokazovanie a čítanie zápisníc, sú nezákonné.“.

7. Ďalšia námietka sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že „NSSR v... napadnutom uznesení spochybňuje ústavný nález a stanovisko trestnoprávneho kolégia NSSR sp. zn. Tpj 44/2013, keďže obhajuje použitie tzv. asperačnej zásady, čo je postup nezákonný resp. protiústavný.“.

8. Sťažovateľ naznačuje pochybenie vo veci konajúcich všeobecných súdov aj v tom zmysle, že „Súd je povinný, aby nešlo o rozhodnutie svojvoľné resp. arbitrárne, vyložiť z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykonal, ak tak neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen nedostatkami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných predpisov, ale súčasne postupuje v rozpore so zásadami spravodlivého procesu. Dôkazy, o ktorých v konaní nebolo súdom rozhodnuté prípadne dôkazy, ktorými sa súd nezaoberal... takmer vždy založia nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia ale súčasne tiež jeho protiústavnosť.“.

9. Porušenie základného práva na zákonného sudcu sťažovateľ vidí v tom, že „Pôvodne bol... určený na rozhodovanie v trestnej veci sp. zn. 5 Tdo 48/2017 vedenej

Najvyšším súdom SR senát v zložení: [REDAKOVANÉ] s
vytýčeným verejným zasadnutím na 21. 12. 2017, ktorý bol... neznámych dôvodov zmenený
na senát v zložení: [REDAKOVANÉ], pričom bol zmenený aj
horeuvedený pôvodný termín pojednávania na nový termín verejného zasadnutia
12.10.2017.“.

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti
na ďalšie konanie takto nálezom rozhodol:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tdo 48/2017, zo dňa
12. 10. 2017 a konaním, ktoré mu predchádzalo došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na
spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských
práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a sťažovateľovho práva na zákonného
sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tdo
48/2017, zo dňa 12. 10. 2017 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na
ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 €, ktoré
je povinný Najvyšší súd Slovenskej republiky vyplatiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od
právoplatnosti tohto nálezu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho
zastúpenia vo výške 303,16 €..., ktoré je povinný uhradiť na účet jeho právneho zástupcu...,
do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

11. Podaním doručeným ústavnému súdu 28. marca 2018 označeným ako
„Doplnenie návrhu na začatie konania o sťažnosti v zmysle ust. čl. 127 ústavného zákona
č.460/1992 Zb. (Ústavy Slovenskej republiky) a v zmysle ust. § 49 a nasl. zákona č. 38/1993
Z. z. v znení neskorších predpisov“ sťažovateľ rozšíril svoju sťažnosť o namietané
porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva
zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn.
2 T 91/2015 a jeho rozsudkom z 29. júna 2016, ako aj postupom krajského súdu v konaní
vedenom pod sp. zn. 5 To 29/2016 a jeho uznesením z 12. októbra 2016.

12. Postupu okresného súdu sťažovateľ vytýka, že okresný súd v trestnom konaní nevykonával ani jeden z navrhovaných dôkazov, a to napriek „*množstvu rozporov vo výpovediach svedkov*“, na ktoré poukazoval, pritom nevykonanie navrhovaných dôkazov v rozsudku nezdôvodnil a ani sa o tom „*nezmienil*“. Sťažovateľ je presvedčený, že dokazovanie, ktoré súd prvého stupňa vykonával, bolo „*v rozpore s procesnými postupmi zakotvenými v Trestnom poriadku*“. Navyše, okresný súd „*ignoroval... doslova fatálne rozpory, resp. pochybnosti, ktoré z dokazovania vyplynuli*“. Rozsudok okresného súdu, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, sťažovateľ považuje za „*úplne arbitrárne, resp. tendenčné*“.

13. Podľa sťažovateľa „*Závažne nedostatky v rozsudku súdu 1. stupňa, ako aj v konaní, ktoré jeho vyneseniu predchádzalo, neodstránil ani odvolací súd (a to napriek skutočnosti, že tento odvolací súd vo svojom uznesení 5 To/29/2016 z 21. 09. 2016... paradoxne sám konštatoval, že s týmito zásadnými rozpormi vo výpovediach menovaných svedkov sa bude musieť krajský súd v rámci odvolacieho konania riadne vysporiadať, pri rozhodovaní o vine, či nevine obžalovaného) a v rozpore s ustanovením § 317 ods. 1 TP len alibisticky zamietol odvolanie, pričom skúmaním zákonnosti a odôvodnenosti... výrokov rozsudku napadnutých odvolaním sa vôbec nezaoberal. Pokiaľ by tak urobil, už bez hlbšieho skúmania by zistil, že výrok o vine ohľadne skutku č. 1... resp. jeho právne kvalifikovanie ako zločin lúpež podľa § 188 ods. 1, ods.2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. e/ Trestného zákona nezodpovedá vykonanému dokazovaniu.*“.

14. Sťažovateľ poukázal na mnohé skutočnosti a okolnosti, ktoré podľa jeho názoru svedčia o tom, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je „*úplne alibistické*“ a že „*tento súd v rozpore s ustanovením §-u 2 ods. 10 Trestného poriadku... sa neštítal... sám zmeniť, resp. prispôsobiť skutkový stav*“. Postup krajského súdu sťažovateľ hodnotí ako svojvoľný, arbitrárny a povrchný, keď so zásadnými rozpormi „*neurobil vôbec nič, a naopak tieto rozpory resp. pochybnosti svojim zaujatým postupom a nelogickým zdôvodnením napadnutého uznesenia ešte aj prehľbi*“. Takisto tvrdí, že sa súdy „*oboch stupňov nevysporiadali s množstvom ďalších procesných pochybení ako aj odvolacích dôvodov, ktoré boli obhajobou popísané v odvolaní proti rozsudku súdu 1. stupňa*“.

15. Rozhodnutia okresného súdu, ako aj krajského súdu sťažovateľ označil za zjavne neodôvodnené a arbitrárne, ktoré nevzali do úvahy *„čo i len jeden argument v prospech obvineného“*.

16. Porušenie práva na obhajobu (čl. 50 ods. 3 ústavy) sťažovateľ videl v tom, že *„po opakovanom vylúčení veci na samostatné konanie neboli ani v jednom prípade opakované procesné úkony (výsluchy svedkov), ktoré boli realizované pred vylúčením veci na samostatné konanie a taktiež po tom, ako bolo obvinenému... doručené uznesenie o vznesení obvinenia, resp. mu bol ustanovený obhajca... neboli opakované procesné úkony (výsluchy svedkov)“*.

17. Vzhľadom na „doplnenie“ sťažnosti sťažovateľ navrhol ústavnému súdu vydať nález v tomto znení:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tdo 48/2017, zo dňa 12. 10. 2017 a konaním, ktoré mu predchádzalo došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a sťažovateľovho práva na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tdo 48/2017, zo dňa 12. 10. 2017 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Rozsudkom Okresného súdu Humenné, sp. zn. 2 T/91/2015 zo dňa 29. 06. 2016 a uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5 To/29/2016 zo dňa 12. 10. 2016 a konaniami, ktoré im predchádzali došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na obhajobu v zmysle čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Zrušuje sa rozsudok Okresného súdu Humenné, sp. zn. 2 T/91/2015 zo dňa 29. 06. 2016 a uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5 To/29/2016 zo dňa 12. 10. 2016 vec sa im vracia na ďalšie konanie.

5. *Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 30 000 €, ktoré sú povinní Okresný súd Humenné, Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

6. *Okresný súd Humenné, Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 303,16 €... ktoré sú povinní uhradiť na účet jeho právneho zástupcu... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu. “*

18. Napokon podaním doručeným ústavnému súdu 5. apríla 2018 označeným ako „*Doplnenie návrhu na začatie konania o sťažnosti v zmysle ust. čl. 127 ústavného zákona č. 460/1992 Zb..... “* sťažovateľ opätovne doplnil „*ústavnú sťažnosť zo dňa 24. 10. 2017“*.

19. V tomto podaní namietal použitie nesprávnej právnej kvalifikácie stíhaného skutku vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Humenné (ďalej len „vyšetrovateľ Policajného zboru“) v uznesení o vznesení obvinenia, keďže v tom čase už boli známe všetky podstatné skutočnosti a okolnosti prípadu, ktoré mali na právne posúdenie skutku relevantný vplyv.

20. Uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľ vytýka nedostatočné vysporiadanie sa s objektívnou stránkou stíhaného trestného činu, čím vyšetrovateľ Policajného zboru „*narušil celý priebeh ďalšieho postupu vyšetrovania“*.

21. V tomto podaní – doplnení sťažnosti – sa sťažovateľ domáhal vydania nálezu, v ktorom ústavný súd vysloví:

„1. Rozsudkom Okresného súdu Humenné, sp. zn. 2 T/91/2015 zo dňa 29. 06. 2016 a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To/29/2016 zo dňa 12. 10. 2016 a konaniami, ktoré im predchádzali došlo k porušeniu sťažovateľovho práva aj Najvyšším súdom SR, Župné nám. 13, 814 90 Bratislava sp. zn. 5 Tdo 48/2017, na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na obhajobu v zmysle čl. 50 ods. 3 Ústavy SR.

2. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 €, ktoré sú povinní 1. Okresný súd Humenné, 2. Krajský súd v Prešove a 3. Najvyšší súd SR, Bratislava spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Humenné, Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd SR Bratislava, sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 303,16 €... ktoré sú povinní uhradiť na účet jeho právneho zástupcu... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

22. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

23. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

25. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

26. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

27. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

28. Pred samotným preskúmaním sťažnosti sťažovateľa bolo vzhľadom na jej viaceré doplnenia nevyhnutým ustáliť, v akom rozsahu sa sťažovateľ domáha ochrany jeho základných práv.

29. V zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh musí okrem iného obsahovať, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha. Sťažovateľ ústavnému súdu postupne predostrel celkovo tri návrhy na rozhodnutie nie rovnakého znenia. Z formulácie neskôr predložených návrhov obsiahnutých v podaniach doručených ústavnému súdu

28. marca 2018 a 5. apríla 2018 je bez akýchkoľvek pochybností, že nedopĺňajú pôvodný petit uvedený v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 14. decembra 2017, ale ho nahrádzajú. Jednoznačne o tom svedčí ich štylizácia a absencia tvrdenia opaku. Riadiac sa elementárnou logikou, ústavný súd preto za požadovaný návrh na rozhodnutie, ktorým je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný, považoval petit uvedený v ostatnom podaní („doplnení sťažnosti“) sťažovateľa, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 5. apríla 2018, ktorý je zároveň návrhom vymedzujúcim rozsah sťažovateľom požadovanej ústavnoprávnej ochrany jeho základných práv.

30. Vzhľadom na uvedené ústavný súd za predmet sťažnosti považuje namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2015 a jeho rozsudkom z 29. júna 2016, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 29/2016 a jeho uznesením z 12. októbra 2016 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 48/2017 a jeho uznesením z 12. októbra 2017.

31. Tvrdenie o porušení základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy ústavný súd vzhľadom na situáciu vytvorenú sťažovateľom dopĺňovaním sťažnosti a s tým súvisiacou zmenou petitu mohol považovať iba za súčasť jeho argumentácie bez možnosti jej reálneho premietnutia do eventuálneho výroku rozhodnutia.

32. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

33. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

34. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu

35. Zo sťažnosti vyplýva, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 48/2017 z 12. októbra 2017, proti ktorému sťažnosť takisto smeruje, bolo sťažovateľovi doručené 23. októbra 2017.

36. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

37. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 52, 53, 54), ústavný súd v prípade namietaného porušenia základných práv alebo slobôd rozhodnutím a/alebo postupom odvolacieho súdu a súčasne rozhodnutím a/alebo postupom dovolacieho súdu považuje za začiatok plynutia dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vo vzťahu k rozhodnutiu alebo postupu súdu druhého stupňa deň doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní), ktorým bolo dovolanie odmietnuté bez jeho vecného preskúmania.

38. V prípade sťažovateľa tak zákonná (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) lehota na podanie sťažnosti uplynula (vzhľadom na sobotu 23. decembra 2017 a nasledujúce dni pracovného pokoja) 27. decembra 2017. Do tohto dátumu sťažovateľ podal sťažnosť iba proti postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 48/2017 a jeho

uznesení z 12. októbra 2017. Proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2015 a jeho rozsudku z 29. júna 2016 a postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 29/2016 a jeho uznesení z 12. októbra 2016 sťažnosť podal až podaním z 28. marca 2018 doručeným ústavnému súdu toho istého dňa označeným ako „*Doplnenie návrhu na začatie konania o sťažnosti...*“. Ústavný súd však uvedené podanie nemohol vzhľadom na jeho obsah považovať za relevantné doplnenie pôvodne podanej sťažnosti, ale jej rozšírenie (o nových účastníkov a s tým spojenú novú argumentáciu). Svedčí o tom aj skutočnosť, že sťažovateľ na rozdiel od „*doplnenia návrhu*“ z 28. marca 2018 v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 14. decembra 2017 za porušovateľa jeho práv výslovne označil iba najvyšší súd, a to nielen petite, ale aj v úvode tejto sťažnosti.

39. Je teda evidentné, že sťažnosť je v tejto časti (proti namietanému postupu a rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu) podaná po zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehote, a keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd ju v danej časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

40. Navyše, namietané porušenie základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom postupom a rozhodnutím okresného súdu ústavný súd nemá právomoc preskúmať.

41. Z čl. 127 ods. 1 ústavy totiž vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

42. Právomoc ústavného súdu je teda daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto nemá právomoc preskúmať napadnutý postup a rozsudok okresného súdu, keďže ho už preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu (aj základným) právam sťažovateľa.

43. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2015 a jeho rozsudku z 29. júna 2016 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010).

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu

44. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako i práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

45. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

46. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne aj tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od vecí samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

47. Sťažovateľ podal mimoriadny opravný prostriedok z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g), h), i) a k) Trestného poriadku, teda že v jeho trestnej veci bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, rozhodnutie bolo založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a proti sťažovateľovi sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

48. Najvyšší súd dovolanie uznesením sp. zn. 5 Tdo 48/2017 z 12. októbra 2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol a z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva nasledujúce:

49. Po tom, čo najvyšší súd pripomenul, ako je potrebné vnímať inštitút mimoriadneho opravného prostriedku, aké je jeho určenie a v čom spočíva jeho mimoriadnosť (výnimočnosť), pristúpil k preskúmaniu dovolania sťažovateľa.

50. K námietke porušenia práva na obhajobu sťažovateľa [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] procesnými pochybeniami pri výsluchoch, vedením trestného konania pod jednou spisovou značkou a neskorým vznesením obvinenia (čím sa nemohol zúčastniť predtým vykonaných procesných úkonov), ako aj nesprávnym doručovaním uznesení o prerušení trestného konania, jeho pokračovaní a o vylúčení veci na samostatné konanie dovolací súd uviedol, v čom podľa judikatúry najvyššieho súdu spočíva právo na obhajobu a že môže byť predmetom preskúmania a následného poskytnutia ochrany dovolacím súdom jedine v prípade, že jeho porušenie sa na postavení obvineného (sťažovateľa) v trestnom konaní prejaví zásadným spôsobom.

51. V trestnej veci sťažovateľa však najvyšší súd porušenie tohto práva nezistil, keďže sťažovateľ bol v konaní zastúpený ustanoveným obhajcom, ktorý k jeho obhajobe pristupoval aktívne, zúčastňoval sa procesných úkonov, podával návrhy a opravné prostriedky, a teda dohliadal na uplatňovanie jeho práv. Orgány činné v trestnom konaní a konajúce súdy poskytli adekvátny priestor na realizáciu práva sťažovateľa na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý.

52. Najvyšší súd považoval za potrebné ďalej uviesť, že sťažovateľ „po spáchaní skutkov nebol k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní, jeho pobyt nebol známy, 15. júna 2014 bolo na neho vyhlásené pátranie a následne 15. augusta 2014 vydaný príkaz na zatknutie... Obvinený bol zatknutý až 13. apríla 2015 po návrate z Anglicka, kde sa podľa svojho vyjadrenia nachádzal od 16. júna 2014... Vyšetrovateľ preto objektívne nemohol obvineného upovedomovať o dovtedy uskutočnených úkonoch a prípadné vznesenie obvinenia 15. júna 2014 za skutok v bode 1/ až po vykonaní obhliadky miesta činu a výsluchoch svedkov (na základe ktorých bola ustálená osoba páchatela) nemalo vplyv na práva obvineného, ktorý sa ich uplatnenia vzdal útekom na neznáme miesto, resp. do Anglicka. Tvrdenia obvineného o porušení jeho práv na obhajobu nevznesením obvinenia spolu s uznesením o začatí trestného stíhania... preto vyznievajú tendenčne. Dovolací súd považuje za účelové taktiež námietky obvineného ohľadne doručovania uznesení o prvom vylúčení z trestnej veci, prerušení trestného stíhania a pokračovaní v trestnom stíhaní. Prípadné nedoručenie uznesenia o vylúčení z trestnej veci obvinenej [REDAKOVANÉ] a poškodenej nemalo vplyv na práva obvineného, ktorý si uznesenie prevzal, po predchádzajúcom neúspešnom doručovaní, 14. apríla 2015 (jeho obhajca 29. apríla 2015). Je zrejmé, že pri doručovaní uznesenia o prerušení trestného stíhania z 25. septembra 2014 z dôvodu nemožnosti náležitého objasnenia veci pre neprítomnosť obvineného, ktoré bolo obvinenému doručené 6. mája 2015 a jeho obhajcovi 29. apríla 2015, došlo k pochybeniu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, keď spolu s uznesením o pokračovaní v trestnom konaní z 13. apríla 2015, ktoré obvinený prevzal 14. apríla 2015 a jeho obhajca 29. apríla 2015, nedoručovali aj uznesenie o prerušení trestného stíhania, avšak nesprávnosť postupu vyšetrovateľa nemala vplyv na práva obvineného (a už vôbec nie zásadným spôsobom), ani nezaložila nezákonnosť trestného stíhania. Vyšetrovateľ prerušil

trestné stíhanie pre neprítomnosť obvineného a po odpadnutí prekážky v trestnom stíhaní pokračoval. Takýto postup je súladný s Trestným poriadkom, pričom pri oboch rozhodnutiach je prípustná aplikácia tzv. fikcie doručenia. Obvinený navyše mal možnosť napadnúť uznesenia sťažnosťami, ktoré ale nemajú odkladný účinok. Obvinený tak neučinil a sťažnosť podal iba proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Sťažnosť bola okresným prokurátorom zamietnutá...“.

53. K sťažovateľom namietanému nevykonaniu výsluchov po vylúčení veci na samostatné konanie a po doručení uznesenia o vznesení obvinenia najvyšší súd uviedol, že „svedkovia (okrem ██████████, ktorý sa nachádzal v Anglicku a bol na neho vydaný príkaz na zatknutie, a poškodenej, ktorá zomrela 3. januára 2015) boli opätovne vypočutí na hlavnom pojednávaní, kde im obvinený mal možnosť klásť otázky. Obvinený sa tiež vyjadril k výpovediam svedka ██████████ a poškodenej z prípravného konania, prečítaným v zmysle ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. Nad rámec uvedeného je potrebné podotknúť, že v čase prerušenia trestného stíhania sa výsluchy v zmysle ustanovenia § 229 Tr. por. ani vykonávať nemohli.“.

54. Na tvrdenú neprípustnosť trestného stíhania [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku] súvisiacu (okrem už rozoberanej nesprávnosti doručovania uznesení o prerušení a pokračovaní v trestnom stíhaní a vylúčení veci, ktoré boli tiež spojené s namietaným porušením práva na obhajobu) so začatím trestného stíhania o oboch skutkoch sťažovateľa pod tou istou spisovou značkou dovolací súd reagoval tak, že „Označenie konania je technickou záležitosťou nemajúcou vplyv na zákonnosť konania, pričom Trestný poriadok neupravuje povinnosť vyšetrovateľa začať trestné stíhanie a vzniesť obvinenie pre dva skutky dvomi uzneseniami pod rôznymi spisovými značkami najmä za situácie, keď bolo podané iba jedno trestné oznámenie... Vedenie konaní pod rovnakým číslom nemalo vplyv ani na postavenie obvineného, ktorý sa celý čas zdržiaval v zahraničí a bol pre orgány činné v trestnom konaní z vlastnej iniciatívy nedostupný.“.

55. Pred preskúmaním námietok sťažovateľa, ktorými sa domáhal uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, najvyšší súd

poznamenal, že v jeho rámci „možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.“.

56. Následne najvyšší súd uviedol: „K nezákonnosti a nepoužiteľnosti výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní z dôvodu jej prítomnosti pri čítaní výpovede obvineného z prípravného konania sa vyjadril už odvolací súd. Aj podľa názoru dovolacieho súdu pochybenie pri vedení hlavného pojednávania nespôsobilo absolútnu nepoužiteľnosť predmetnej výpovede, ale pri jej hodnotení bolo potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že svedkyňa mohla byť ovplyvnená. Prečítané výpovede boli pritom v prospech obvineného.“

Súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní konanom 20. apríla 2016 rekogníciu poškodenej predložením jej fotografie... svedkyňi [REDAKOVANÉ] V tejto súvislosti možno prisvedčiť námietke obvineného o nezákonne vykonanom dokazovaní... v rozpore s ustanovením § 126 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 138 Tr. por... Nesprávnosť postupu súdu však neovplyvnila zákonnosť rozhodnutia, keďže súdy nižšieho stupňa nezaložili vinu obvineného na predmetnom dôkaze, keď na neho pri rozhodovaní vôbec neprihliadali.

Dovolací súd sa naopak nestotožnil s tvrdením obvineného o procesných chybách pri výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] z 20. mája 2015 (svedok pre negramotnosť nevedel, čo podpisuje a je sporná osoba, ktorá zápisnicu podpísala). Pri výsluchu svedka bol prítomný obhajca obvineného, preto je veľmi pravdepodobné, že ak by zápisnica neobsahovala výpoveď svedka v súlade so skutočnosťou, svedok by ju sám neprečítal alebo nepodpísal, obhajca by vzniesol námietky.

Pokiaľ ide o neprítomnosť príslušníkov Policajného zboru ako nezúčastnených osôb pri výsluchoch svedkov... ich absencia nemala vplyv na postavenie obvineného. Úlohou nezúčastnenej osoby je dosvedčiť priebeh konania výsluchu, skutočnosť, že svedok dobrovoľne podpísal zápisnicu a nemal proti nej námietky... Vo vzťahu k namietaným zápisniciam je však potrebné poukázať na skutočnosť, že pri výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] bol prítomný obhajca obvineného, pričom svedok sa k predmetným skutkom ani nevedel

vyjadriť. Na výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] z 15. júna 2014 súd prvého stupňa neprihliadol, keď na hlavnom pojednávaní bola prečítaná iba jeho výpoveď z 10. júla 2014...

V súvislosti s údajným falšovaním alebo antedatovaním zápisníc a uznesení dovolaciemu súdu vznikli určité pochybnosti, ktoré ale nemali vplyv na zákonnosť dôkazov a uznanie viny. Aj keď možno prisvedčiť námietkam obvineného o nezrovnalostiach v časových údajoch medzi skončením obhliadky miesta činu... a začiatkom výsluchu poškodenej..., na ktorých sa poškodená mala zúčastniť, z obsahu výpovede poškodenej však vyplýva, že výsluch sa vykonal po obhliadke miesta činu (poškodená popisuje, ako za ňou prišiel policajt, aby s ním išla na políciu a následne na miesto činu). Rôznosť veľkosti písma použitého v zápisnici, ani použitie mužského rodu vo vyjadrení poškodenej k poučeniu bez ďalšieho nepreukazuje falšovanie zápisnice. Zápisnice o výsluchoch svedkov - poškodených sú štandardne predtlačené so všeobecným poučením o právach týchto osôb.... Samotná výpoveď svedka sa zaznamená v ďalšej časti zápisnice. Na zvýraznenie textu uvedeného svedkom sa využíva zväčšenie písma oproti všeobecnému poučeniu, prípadne použitie tučného písma. Vierohodnosť zápisnice zvyrazňuje fakt, že každý list je poškodenou samostatne podpísaný. Podľa dovolacieho súdu falšovanie zápisnice nepreukazuje ani dopyt vyšetrovateľa na poškodenú pri výsluchu konanom 13. augusta 2014, aby vysvetlila rozpory s trestným oznámením (či sedela alebo ležala pri príchode obvineného) a nie s výpoveďou z 15. júna 2014. Medzi výpoveďami z 13. augusta 2014 a 15. júna 2014 neboli rozpory, keď v oboch prípadoch poškodená uviedla, že sedela. Poukaz poškodenej na trestné oznámenie by tvrdenie obvineného podporovalo, ale v konečnom dôsledku prípadná nezákonnosť zápisnice by neovplyvnila zákonnosť konania, keďže súd prvého stupňa z namietanej výpovede nevychádzal. Na hlavnom pojednávaní prečítal zápisnicu z... 13. augusta 2014 a na túto sa odvoláva i v rozsudku.

Rovnako pochybnosť o mieste výsluchu svedka [REDAKOVANÉ], ktorá nebola rozptýlená ani výsluchom vyšetrovateľa na hlavnom pojednávaní (k tejto otázke nebol vyšetrovateľ vôbec dopytovaný), nemala vplyv na zákonnosť dôkazov. Údajný výsluch svedka pod vplyvom alkoholu vyšetrovateľ poprel. Výsluch zapisovateľky, ktorá bola pri úkone prítomná a celý priebeh zaznamenala, nebol navrhnutý. Zákonnosť zápisnice neovplyvnila ani zrejmá chyba pri jej vyhotovení, keď na strane dva ostalo označenie z výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ]. Ako už bolo konštatované vyššie, všeobecné poučenia sú predtlačené

a vyšetrovateľ v nich iba zmení údaje o svedkovi a dni konania výsluchu. Predmetná strana je podpísaná iba svedkom [REDACTED], preto nemohla byť vložená zo zápisnice uvedenej svedkyne, ale k ponechaniu nesprávnych údajov došlo zjavne nedopatrením.

Pokiaľ ide o údajnú manipuláciu s kabelkou pri vyhotovovaní fotodokumentácie z obhliadky miesta činu, ne/poškodenie kabelky nemalo vplyv na kvalifikovanie konania obvineného ako trestného činu lúpeže, keďže trestný čin je dokonaný použitím násilia, ktoré môže mať aj nízku intenzitu. Prítomnosť násilia bola preukázaná svedeckými výpoveďami, ktoré dovolací súd však z dôvodu viazanosti skutkovými zisteniami nemôže skúmať a meniť.

Obvinený ďalej namietal nevyhoveniu návrhu na vykonanie dokazovania (prizvanie znalca z odboru písmaoznactva k zápisniciam o výsluchu svedkov [REDACTED] a [REDACTED]). Nevykonanie dôkazu, resp. jeho odmietnutie nemožno považovať za nezákonnosť. Je plne na úvahe súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla.“

57. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku najvyšší poznamenal, že ho „možno úspešne uplatniť, ak bol trest uložený mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa“. Sťažovateľ jeho naplnenie videl v uložení mu trestu za použitia „tzv. asperačnej zásady, čo je v rozpore s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky“.

58. Na uvedenú námietku dovolací súd odpovedal takto:

«Za trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 2 písm. d/ Tr. zák., ktorý je najprísnejšie trestný spomedzi oboch trestných činov, umožňuje Trestný zákon v osobitnej časti uložiť trest odňatia slobody v rozsahu 7-12 rokov. Súd prvého stupňa zistil u obvineného 2 priťažujúce okolnosti (§ 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák.), preto v zmysle ustanovenia § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. zvýšil dolnú hranicu o jednu tretinu. Takto upravená trestná sadzba bola v rozpätí 8 rokov a 8 mesiacov až 12 rokov. Nakoľko obvinený spáchal dva skutky, ktoré sú oba úmyselnými trestnými činmi, pričom jeden z nich je zločinom (trestný čin lúpeže), súd správne postupoval podľa § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a zvýšil hornú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu (8 rokov a 8 mesiacov až 16 rokov). Na uvedený postup nemal vplyv nález

Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, ktorým bol vyslovený iba nesúlads textu za bodkočiarkou ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., t. j. „súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“. Súdby môžu naďalej ukladať tresty za použitia tzv. asperačnej zásady, avšak bez aplikácie zostrenej trestnej sadzby nad jednu polovicu. Obvinenému bol uložený trest v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby, a to vo výmere 9 rokov a 4 mesiace, čo je na dolnej hranici upravenej trestnej sadzby. Nad rámec dovolací súd poukazuje na nesprávnosť prihliadnutia na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. (obvinený spáchal viac trestných činov), keďže táto okolnosť je dôvodom na zvýšenie trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., t. j. bola obvinenému pričítaná dvakrát (bližšie v rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1 To 50/2010, uverejnenom v Zo súdnej praxe č. 19/2011). Pochybenie súdu sa však nedotklo vyššie uvedenej úpravy trestnej sadzby a na to nadväzujúcej výmery uloženého trestu, pretože u obvineného bola prítomná aj ďalšia priťažujúca okolnosť (§37 písm. m/ Tr. zák.).»

59. V rámci dovolacieho dôvodu podľa 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sťažovateľ namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu, keďže poškodená opakovane menila výpovede, ostatné dôkazy nevyučovali iný priebeh deja a výpovede svedkov si odporovali. Skutok v bode 1 nemal byť podľa sťažovateľa kvalifikovaný ako zločin, ale krádež. Poukázal tiež na nevykonanie navrhovaných dôkazov.

60. Najvyšší súd k tomu uviedol, že „Objektom trestného činu lúpeže je záujem na ochrane osobnej slobody a majetku, pričom páchatel'om môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt). Objektívna stránka trestného činu spočíva v použití násilia alebo hrozby bezprostredným násilím na prekonanie kladeného alebo očakávaného odporu poškodeného. Páchatel' pritom nemusí smerovať násilie alebo hrozbu násilím len proti poškodenému, ale aj proti veci alebo inej osobe, ak je prostriedkom nátlaku na vôľu poškodeného. Násilie alebo hrozba násilím musia predchádzať zmocneniu sa cudzej veci. Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie spolu s pohnútkou konania páchatel'a... Pohnútkou vyjadruje vnútorný podnet, ktorý vedie páchatel'a k spáchaniu trestného činu, t. j. zmocniť

sa cudzej veci. Nie je pritom rozhodujúce, či sa vec reálne dostala do páchatel'ovej moci. Čin je teda dokonáný už použitím násilia alebo hrozby násilím...

Objektom trestného činu krádeže je vlastníctvo veci, jej držba a faktická dispozícia s vecou. Cudzou vecou je hnutelná vec, ktorá nepatri páchatel'ovi, resp. mu patri iba čiastočne, pričom takúto vec nemá vo svojej dispozícii. Prisvojením veci sa podľa § 130 ods. 4 Tr. zák. rozumie odňatie veci z dispozície vlastníka alebo inej osoby, ktorá ju má oprávnené, bez súhlasu, s úmyslom s ňou nakladať ako s vlastnou vecou. Zmocnením sa rozumie situácia, ak páchatel' vec odníme z faktickej moci osoby, ktorá nad ňou túto moc má a tým vytvorí vo vonkajšom svete taký stav, ktorým skutočnému vlastníkovi fakticky znemožňuje dispozíciu s jeho vecou, pričom zároveň umožňuje výkon takejto dispozície pre seba. Zmocnením sa veci z cudzieho majetku je trestný čin krádeže dokonáný... Páchatel'om môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt). Zo subjektívnej stránky sa vyžaduje úmysel, ktorý musí zahŕňať všetky znaky objektívnej stránky vrátane prisvojenia. Objektívna stránka spočíva v zmocnení sa a prisvojení si veci, ktorú má iný na sebe alebo pri sebe...

Dovolací súd pri posudzovaní naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu, zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný za vinného, vychádzal zo skutkových okolností ustálených súdmi nižšieho stupňa. Ako bolo uvedené... takto zistený skutkový stav nie je dovolací súd oprávnený skúmať a meniť.

Rozdiel medzi trestným činom lúpeže a krádeže spočíva predovšetkým v použití násilia alebo hrozby bezprostredným násilím. V prípade, že páchatel' neočakávane vytrhne poškodenému veci z ruky, nedopúšťa sa násilia, a preto jeho čin bude kvalifikovaný ako krádež. Ak však bude pri odcudzovaní veci s touto mykať, aby prekonal odpor poškodeného, konanie páchatel'a sa posúdi ako trestný čin lúpeže.

V prejednávanej veci sa obvinený preťahoval o kabelku s poškodenou. Cudzej veci sa teda zmocnil až po použití násilia, preto súdy nižšieho stupňa správne kvalifikovali konanie obvineného ako zločin lúpeže. Poškodená mala v čase spáchania skutku 62 rokov, t. j. patriala medzi chránené osoby. Ako už konštatoval odvolací súd, z fotografie poškodenej možno usudzovať na osobu vyššieho veku, pričom obvinený vzhľadom na jej vek mohol dôvodne predpokladať, že jej obrana môže byť málo účinná.

K nevykonaniu návrhov na dokazovanie sa dovolací súd vyjadril v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., preto poukazuje na vyššie uvedené argumentáciu.

Obsahom dovolania obvineného bolo taktiež rozsiahle posudzovanie výpovedí svedkov, vykonaných dôkazov a polemizovanie so závermi súdov. Takéto námietky, smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. “.

61. Z citovaných častí odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva jasná a zrozumiteľná odpoveď dovolacieho súdu na všetky relevantné otázky sťažovateľa tak právneho, ako aj skutkového charakteru, vyplývajúce z jeho dovolania.

62. Najvyšší súd preskúmal procesný postup, ako aj rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, pričom nezistil opodstatnenosť sťažovateľom predstretých námietok. Každú jednotlivú výhradu sťažovateľa dovolací súd podrobil adekvátnemu preskúmaniu, avšak nevyhodnotil ich ako dôvodné – spôsobilé naplniť dovolacie dôvody. Poukázal na skutkové okolnosti, ktoré ho primáli prijať iné závery, akých sa sťažovateľ dožadoval, týkajúce sa času vznesenia obvinenia, doručovania procesných rozhodnutí, konania pod jednou spisovou značkou, opakovaní výsluchov po doručení uznesenia o vznesení obvinenia, nezákonnosti dôkazných prostriedkov (výsluchov svedkov), falšovania zápisníc a rozhodnutí, uloženia trestu odňatia slobody alebo právnej kvalifikácie jedného zo stíhaných skutkov. Ústavný súd nepovažuje za potrebné ani vhodné na tomto mieste znova opakovať, prípadne dopĺňať dôvody, ktorými najvyšší súd podoprel prijatý konečný verdikt vo vzťahu k podanému dovolaniu sťažovateľa, pretože odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je jasné, zrozumiteľné, logické, postavené na racionálnych úvahách.

63. Dôležitým z hľadiska ochrany základných práv sťažovateľa je, že ak aj najvyšší súd zistil v postupe či už orgánov činných v trestnom konaní, alebo súdov nižších stupňov procesné pochybenie, skúmal, či toto mohlo mať vplyv na konečné rozhodnutie o vine a treste sťažovateľa a na jeho práva a postavenie v trestnom konaní. Opierajúc sa o zistené

skutkové okolnosti tohto konkrétneho prípadu, ktoré v odôvodnení svojho rozhodnutia dovolací súd zreteľne opísal, presvedčivo zdôvodnil nemožnosť akceptovania sťažovateľom uplatnených požiadaviek plynúcich z týchto pochybení. Inak povedané, ak aj dovolací súd uznal sťažovateľom namietané pochybenia v postupe orgánov činných v trestnom konaní a vo veci konajúcich súdov, absolútne hodnoverne ozrejmil, prečo nemohli a v konečnom dôsledku ani nemali vplyv na meritórne rozhodnutie v danej trestnej veci.

64. Sťažovateľ síce rozhodnutie najvyššieho súdu považoval za protiústavné, ale neuviedol žiadne relevantné argumenty spochybňujúce z prieskumnej činnosti vyvedené závery najvyššieho súdu.

65. Na základe uvedeného možno konštatovať, že najvyšší súd sa dovolaním sťažovateľa riadne zaoberal a svoje rozhodnutie adekvátne odôvodnil. Ak najvyšší súd nezistil danosť ani jedného z dôvodov uplatnených sťažovateľom v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku, nemožno mu vytknúť ako nesprávny ani procesný postup podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, ktorým dovolanie sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu odmietol. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 429/2014). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle svojej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka (strany trestného konania). Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať

do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

66. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný postup dovolacieho súdu, keď, ako to tvrdí, bolo najprv vo veci nariadené verejné zasadnutie o jeho dovolaní, ale ktoré bolo neskôr zrušené, ústavný súd nezistil, že by sa táto skutočnosť nejakým spôsobom dotkla jeho základných práv, najmä ak aktuálne napadnuté uznesenie najvyššieho súdu spĺňa všetky požiadavky kladené ústavou alebo dohovorom na takéto rozhodnutie z hľadiska ochrany základných práv alebo slobôd. Ústavný súd v posudzovanej veci nezistil, že by procesným postupom najvyššieho súdu bola účelovo vytvorená nepriaznivá procesná situácia a boli vytvorené také podmienky pre sťažovateľa, ktoré by mu bránili, resp. ho podstatným spôsobom obmedzovali pri reálnom uplatnení jeho práv.

67. Nariadenie verejného zasadnutia nijako nezaručovalo sťažovateľovi úspech jeho dovolania, preto v tomto smere nemohlo dôjsť ani k zásahu do jeho prípadnej právnej istoty.

68. Navyše, ústavný súd pridriavajúc sa svojej stabilnej judikatúry poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) „sú výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c/a Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne I. ÚS 79/2015).

69. V danej veci vzhľadom na výsledok preskúmania konečného rozhodnutia najvyššieho súdu z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, ktorým je konštatácia jeho ústavnej súladnosti, ústavný súd vzhliadol na dovolacie konanie ako na celkovo spravodlivé.

70. Keďže namietaným postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 48/2017 a jeho uznesením z 12. októbra 2017 ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ani základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ktoré sťažovateľ videl v neopakovaní výsluchov svedkov po rozhodnutí o vylúčení veci na samostatné konanie a po doručení mu uznesenia o vznesení obvinenia (s čím sa najvyšší súd vysporiadal ústavne súladným spôsobom), sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

71. Namietané porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy ústavný súd nepovažoval za právne významné podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu vzhľadom na už deklarovанú absenciu premietnutia vyslovenia jeho porušenia do požadovaného, v poradí ostatného, a teda relevantného výroku rozhodnutia, čo už bolo spomenuté v úvode odôvodnenia tohto rozhodnutia.

72. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

73. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2018